

Tomaattikeitto

Näyttämöteos, joka on tekijän kunnianosoitus naisten intuitiolle

Paweł Biernacki, Vantaa, 2026

HENKILÖT:

TRUBADUURI

ASTROLOGI

PYÖVELIN VAIMO

Kohtaus 1

Rauhallinen paikka Podgrodziussa

ASTROLOGI

TRUBADUURI

(TRUBADUURI on pukeutunut ylellisesti, melkein kuin aatelismies)

TRUBADUURI:

Lunetycki? Sinäkö se olet? Mitä sinä täällä teet? Luulin, että työskentelet Kastelussa? Astrologina.

ASTROLOGI:

Piórkowski? En tunnistanut sinua. Näytät siltä, että voisit ostaa koko Kasztelin. En enää työskentele siellä.

TRUBADUURI:

Onko Kasztel tehnyt odottamattomia, mutta välttämättömiä muutoksia henkilöstörakenteeseensa?

ASTROLOGI:

Minut yksinkertaisesti potkittiin ulos. Sinä et ole muuttunut lainkaan. Trubaduuri puhuu aina kuin trubaduuri, vaikka hänellä olisi yllään vaatteet, joihin kaikilla kauppiaillakaan ei ole varaa. Eikö sinulla olisi minulle töitä?

TRUBADUURI:

Mistä lähtien trubaduuri on sanottu palkkaavan hovin astrologeja, joihin Kastelanin ei ole varaa?

ASTROLOGI:

Varmaan siitä lähtien, kun trubaduurit ovat alkaneet pukeutua kuin prinssit. Oletko alkanut miellyttää väkijoukkoa?

TRUBADUURI:

Tämä ei ole keskustelu, jota käydään Podgrodassa. Kuule, et varmaankaan loukkaantuisi, jos ehdottaisin, että juttelisimme jossain muualla. Lyhyesti sanottuna, kutsun sinut lounaalle! Äläkä edes sano, ettet ole nälkäinen.

ASTROLOGI:

Sanonpa näin – en ole lukenut tähdistä, että tänään tai milloin tahansa syöty lounas olisi minulle mitenkään erityisen haitallista. Mutta sinun ei todellakaan tarvitse. Pärjään kyllä jotenkin.

TRUBADUURI:

Älä nyt, Lunetycki... Oletko pudonnut tornista? Jutellaan, muistellaan vanhoja aikoja. Ehkä keksimme jotain. Sitä paitsi tämä lounas ei maksa minulle yhtään talaria. Kutsun sinut ystäväni luo, he asuvat lähellä. He ovat kunnon ihmisiä. Mestari Pyöveli Dobromił ja hänen puolisonsa, kunniakas rouva Dobromiłowa.

ASTROLOGI:

Se, joka työskentelee kidutuskammiossa ”Mene pyövelin luo!”? Tunnen hänet, mutta vain kuulopuolen kautta.

TRUBADUURI:

Kuinka pieni tämä kaupunkimme onkaan... Mistä sinä hänet tunnet?

ASTROLOGI:

Hänen esimiehensä, inkvisiittori Oikeudenmukainen, vierailee toisinaan Kastellissa. Hän kyseli minulta säännöllisesti, mitä uutta tähdet kertovat. Itse kiduttajamestari Dobromiilaa en ole saanut ilo tavata henkilökohtaisesti.

TRUBADUURI:

Tunnen myös inkvisiittori Oikeudenmukaisen. Mielenkiintoinen mies. Hänellä on tapana esittää kysymyksiä. Ja hän tekee sen aina niin, että kun hän kysyy eilisen säästä, ihminen alkaa yhtäkkiä kertoa hänelle elämänsä tarinaa. Kukaan ei koskaan voi potkia häntä ulos Kasztelist. Itse asiassa häntä ei voi potkia ulos mistään. Täällä hänellä on urakkasopimus, tuolla hän on konsultti, muualla hän osoittaa epäitsekästä tukea...

ASTROLOGI:

Hän osoitti myös minulle epäitsekästä tukea, kunnes minut potkittiin ulos. Sitten hän totesi, ettei hänellä ole mitään astrologiaa vastaan, mutta ettei hän kannata tuen osoittamista kenellekään hinnalla millä hyvänsä. Usko astrologiaan, kuten mikä tahansa usko, on kaunis asia, niin hän sanoi. Mutta on eri asia omistautua omalle intohimolleen kuin puhua jostain suuresta katastrofista, joka uhkaa koko kuningaskuntaa, koska niin on kirjoitettu tähdissä. Ja tuo katastrofi lakkaa epäilemättä uhkaamasta heti, kun kastelaani kaivaa esiin muutaman ducatin jatkotutkimuksia varten. Oikeudenmukainen toisti aina, että jos inkvisition sallii kansan keskuudessa skeptisyyden astrologeja kohtaan, tällainen astrologi ei myöskään voi tyrkyttää näkemyksiään kenellekään. Inkvisiittori Oikeudenmukaista ei potkita ulos elinaikanaan.

TRUBADUURI:

Kastellaani potkitaan ulos ennemmin. Mutta Oikeudenmukainen on omalla tavallaan hyödyllinen tyyppi, vaikka hän puhuu ikään kuin lukisi Sananvapauden suojeluviraston sääntöjä. No, mennäänkö lounaalle? Älä väitä, ettet pidä porvarillisesta ruoasta...

ASTROLOGI:

En ole hyvä suostuttelussa, sen tiedätkin. Mutta en tiedä, onko se sopivaa, enhän minä heitä tunne. Jos he ovat sinun ystäviäsi, niin sinä voit mennä, selvä. Minun ei enää oikein sovi tunkeutua mukaan.

TRUBADUURI:

Mutta kuka täällä tunkeutuu? Käymme sattumalta mestari Dobromiilan luona. Emme sattumalta löydä häntä paikalta. Sattumalta tapaamme rouva Dobromiilan. Aika komea nainen, mukava katsella. Jos menisin yksin, hän saattaisi ajatella, että kutsuminen lounaalle miehen poissa ollessa on hieman liioiteltua vieraanvaraisuutta. Naimisissa olevan naisen on huolehdittava maineestaan. Mutta näin – tulemme kahdestaan, mikä hälventää kaikki epäilyt. Kutsu lounaalle on täysin paikallaan.

ASTROLOGI:

Meidän pitäisi kuitenkin ottaa jotain mukaan. Pullo ulkomaista viiniä?

TRUBADUURI:

(ironisesti)

Ehdottomasti. Ja tilaa vielä mausteita.

(normaalisti)

Tämä ei ole Kasztel, täällä sinun ei tarvitse teeskennellä olevasi Hyväsyntyinen. Minä valehtelen hänelle vähän, sinä valehtelet hänelle vähän, ja hän valehtelee teeskennellen uskovansa meitä. Jos se piristää mielialaasi, ajattele, että niin oli kirjoitettu tähtiin. Ja hän laittaa loistavaa ruokaa. Syön mielelläni lounaan.

ASTROLOGI:

Minä kuitenkin ostaisin jotain. Viinipullo on todellakin ehkä huono idea. Tiedätkö, mistä täältä voisi ostaa jotain sopivaa? Tähän asti olen syönyt Kasztelissa, ja, kuten itsekin ymmärrät, en ole perehtynyt paikalliseen ruokakulttuuriin. Minulla on vielä muutama dukatti kukkaroissani...

TRUBADUURI:

Täältä voi ostaa kaikkea. No, melkein kaikkea. Ja hinnat ovat paljon alhaisemmat kuin mitä kastelani maksaa. Ainoastaan riistalihaa ei voi ostaa, ainakaan virallisesti, koska sen myynti on

kielletty täällä salametsästyksen torjumiseksi. Mutta minulla on idea. Osta kolme tomaattia. Niitä myydään täällä lähellä. Maksat kymmenen, korkeintaan kaksitoista talaria. Se on silti kallista, sillä tomaatit ovat viimeisin muotivillitys. Lisäksi ne ovat kuulemma helposti sulavia.

ASTROLOGI:

Olkoon niin. Mennään!

Kohtaus 2

Huone mestari Dobromiilan talossa

PYÖVELIN VAIMO

TRUBADUURI

PYÖVELIN VAIMO:

Haluaisin vaihtaa muutaman sanan kanssanne, herra Piórkowski.

TRUBADUURI:

Palveluksessanne, rouva Dobromiłowa. Arvasin, että olette ehkä hieman tyytymätön yllätysvierailuumme. No, se herra, jota hetki sitten pyysitte pesemään tomaatteja talon edessä olevassa ämpärissä, on kukaan muu kuin itse herra Lunetycki! Kastelanin hoviastrologi. Tai siis entinen hoviastrologi. Koulutettu mies. Aiemman virkansa ansiosta hän liikkui parhaassa seurassa. Hän ateroi itse kastelaanin kanssa, muiden aatelisten ja hyvässä asemassa olevien ihmisten ympäröimänä. Hän on tällä hetkellä pulassa, joten...

PYÖVELIN VAIMO:

Tarkoitatteko, että herra Lunetycki liikkui parhaassa seurassa, mutta on nyt joutunut huonoon seuraan. Herra Piórkowski, taipumuksenne itsekritiikkiin on liikuttavaa. En tarkoita herra Lunetyckia. Tietenkin otan teidät mielelläni lounaalle ja hoidan isäntän velvollisuudet. Nämä eivät ole niitä aikoja, jolloin naiset suljettiin pois vieraiden edestä. Minulla itselläni oli tiettyjä epäilyksiä naisten emansipaation suhteen. Ja sanon teille, että vaikka jollakin ei olisikaan omia ajatuksia, on hyvä olla ainakin oma mielipide esitetyistä ajatuksista. Joistakin asioista en ole vielä vakuuttunut, toisista taas kyllä. Nainen voi nykyään itse tarjota vieraille lounaan, hän voi liikkua niin taiteellisissa kuin tieteellisissä piireissäkin...

TRUBADUURI: *(kumartaen)*

Haluan kiittää teitä, rouva Dobromiłowa, sekä herra Lunetyckin että omasta puolestani!

PYÖVELIN VAIMO:

Ei kestä kiittää. Odotan kiitoksia lounaan jälkeen, herra Piórkowski. Teen tomaattikeittoa. Mutta kun tilaisuus on, sallin itselleni lisätä tähän keittoon ripauksen totuutta, jotta lounas maistuisi meille kaikille yhtä hyvältä.

TRUBADUURI:

Se tulee varmasti olemaan sellainen tomaattikeitto, josta lauletaan balladeja! Minä itekin epäilemättä...

PYÖVELIN VAIMO:

Ja sallin itseni epäillä. Katsokaas, herra Piórkowski – mieheni kertoi, että hän löysi yhteisen kielenne kanssanne ensimmäisessä kohtaamisessanne kidutuskammiossa. Hän sanoi, että te ette osaa valehdella...

TRUBADUURI:

Välittäkää kunnioitukseni arvokkaalle aviomiehellenne, mestari Dobromiilalle!

PYÖVELIN VAIMO:

Välitän ne. Ja hänen puolestaan kiitän jo etukäteen. Osuite naulan kantaan. Hän on kunniallinen ja periaatteellinen mies. Hän havaitsi teissä sen, mikä on hänelle itselleen ominaista: vaikeuden valehdella muille. Mutta hän ei huomannut, että te, trubaduurina, näytelmäkirjailijana tai kuka ties vielä... Lyhyesti sanottuna, minun Dobromiilini ei huomannut, kuinka nopeasti te opitte. Ja hänen olisi pitänyt huomata se. No, mieheni ei ole Oikeuden inkvisiittori, ja hän ajattelee eri kategorioissa.

TRUBADUURI:

Mutta pyövelin työ on yhtä tarpeellista! Se on hyödyllistä, se on oikeuden ja järjestyksen perusta...

PYÖVELIN VAIMO:

Anteeksi, en ole vielä lopettanut. Tiedän, että teloittajan työ on hyödyllistä. Jos teloittajan ammatti joskus lakkaa olemasta arvostettua tai jopa hylätään kokonaan, ihmiset oppivat ennemmin tai myöhemmin arvostamaan sitä. Tiedätkö miksi, herra Piórkowski? Koska rikollisetkin oppivat nopeasti. He oppivat nopeasti rankaisemattomuuden, he oppivat rahan voiman, ja lopulta he oppivat, että toiselle aiheutettu vääräys annetaan anteeksi uskomattoman helposti. Että on helppoa uskotella muille ja itselleen, ettei kukaan odottanut rikollisten rankaisemattomuuden väistämättömiä seurauksia. Kyse ei ole oikeudenmukaisuudesta, herra Piórkowski. Kyse on turvallisuudesta. Kun teloittajia ei enää ole, tavalliset ihmiset alkavat pelätä. Sillä valitettavasti jonkun on pakko pelätä. Joko ne, jotka rikkovat lakia, tai ne, joita laki on tarkoitettu suojelemaan.

TRUBADUURI:

Sananne pitäisi brodeerata kultaiselle kankaalle ja heiluttaa lipuissa, rouva Dobromiłowa!

PYÖVELIN VAIMO:

... ja te, herra Piórkowski, kirjoitatte tästä varmasti balladin tai runon. Sanon teille rehellisesti, herra Piórkowski. Rehellisyydelläkin on omat haittapuolensa. Me naiset, kun sanomme arvostavamme rehellisyyttä, tarkoitamme yleensä rehellisyyttä itseämme kohtaan. En tiedä, onko tässä koko astrologiassa, jossa luetaan tähtiin kirjoitettuja kohtaloitamme, todella mitään järkeä.

Mutta herra Lunetycki, vaikka hän olisikin väärässä astrologian suhteen, uskoo siihen todella. Muuten, hän on varmaan jo ehtinyt pestä nuo tomaatit.

TRUBADUURI:

Taktikkona hän on varmasti jättänyt ne aurinkoon kuivumaan hieman.

PYÖVELIN VAIMO:

En tiedä, naisena, mitä ajatella alkemistista. Ehkä siinä on jotain perää, ehkä ei. Mutta tiedän, että alkemistien joukossa on niitä, jotka uskovat siihen. Ja myös minun Dobromi! uskoo siihen, mitä hän tekee; hän on hyvä ja vilpitön mies. Tyttö kuunnellessaan nuorukaisen tunnustuksia ei myöskään kiinnitä juurikaan huomiota siihen, onko hänen unelmillaan kahden ihmisen onnesta ja yhteisestä rakkaudesta hautaan asti mahdollisuutta toteutua. Hän haluaa ennen kaikkea tietää, kuinka vahvasti tuo nuorukainen itse uskoo siihen. Hän voi hyväksyä jopa epäuskottavia visioita, kunhan ne ovat vilpittömiä. Hän voi antaa ymmärtää, ettei usko näihin visioihin, vain kuullakseen, kuinka voimakkaasti kyseinen nuorimies kiistää ne. Ihminen voi olla väärässä astrologian tai alkemian suhteen. Mutta hänen ei pitäisi puhua asioista, joihin hän itse ei usko.

TRUBADUURI:

No, me taiteilijat sallimme itsellemme toisinaan tiettyä luovaa vapautta...

PYÖVELIN VAIMO:

Aivan niin! Te, herra Piórkowski, sallitte itsellenne tietynlaista luovaa vapautta ja opitte samalla uskomattoman nopeasti. Mielestäni olette monessa suhteessa parempi kuin inkvisiittori Oikeudenmukainen. Älkää suuttuko, mutta ihmiset, jotka pystyvät tähän, kykenevät hallitsemaan monia erilaisia taitoja. Myös sellaisia, joita ei voi myöhemmin unohtaa. He voivat esimerkiksi kertoa naisille asioita, joihin nämä haluavat uskoa. Vaikka he itse eivät usko niihin lainkaan. Muuten, tiedättekö kenties, kuka kirjoitti näytelmän kauniista ja nuoresta Pulcherindasta, jota paha Horryfikus vainosi?

TRUBADUURI:

Ymmärrän, että kysytte mahdollisesta osallistumisestani teatteriin liittyviin hankkeisiin. Tietenkin olen kiinnostunut teatteritaiteesta, sekä katsojana että dramaturgina. Kuitenkin, kuten itsekin ymmärrätte, rouva Dobromi!owa, alalla työskentelevänä henkilönä en voi paljastaa henkilötietoja...

PYÖVELIN VAIMO:

Tunnettehan kuitenkin varmasti sen surullisen novellin ”Janko Rąbanko” kirjoittajan, jossa pieni poika, jolla on lapsuudesta asti ollut taipumusta teloittajan ammattiin, rangaistaan ankarasti veitsen varastamisesta?

TRUBADUURI:

Sanon vain, että tiedän hänen henkilötiedot, mutta valitettavasti en voi paljastaa niitä vain itselleni tiedossa olevista syistä. Eikö olisi parempi kysyä jo herra Lunetyckiltä...?

PYÖVELIN VAIMO:

Se olisi erinomainen idea. Kirjallisuudesta voisi keskustella loputtomiin. Anteeksi, jos sanani kuulostavat hieman teräviltä, mutta en osoita niitä teille, vaan vain haaveilen ääneen. En sulje pois mahdollisuutta, että jos teloittajien ammatti joskus todella katoaa ja Teloittajien kiltä lakkaa toimimasta, silloinkin jonkun idiootin päähän saattaa tulla kirjoittaa juuri teloittajista kertovia näytelmiä, ja vieläpä näytelmiä, jotka ovat täynnä mautonta huumoria.

TRUBADUURI:

Mutta mitäpä siitä... Tehän itse mainitsitte, että pyövelin työ on hyödyllistä ja välttämätöntä.

PYÖVELIN VAIMO:

Minä tiedän sen, ja te tiedätte sen. Mutta mitä siitä, jos näitä näytelmiä lukee tai katselee väkijoukko, joka pitää niitä loistavana vitsinä? Ihmiset nauravat kaikelle, mikä on erilaista. Absurdissa maailmassa he nauravat normaalia maailmaa, tulette näkemään. Sillä välin voisitteko ystävällisesti pyytää herra Lunetyckia. Kertokaa hänelle, että riitelimme tomaattikeitosta. Että minulle oli tärkeää saada teidät luopumaan ajatuksesta valmistaa keittoa teidän reseptinne mukaan, herra Piórkowski. Olkoon niin, että se on hieman itsekästä minun puoleltani. Mutta minunkin pitäisi pitää keitostani.

TRUBADUURI:

Minä menen. Herra Lunetycki!

Kohtaus 3

Huone mestari Dobromiła talossa

PYÖVELIN VAIMO

TRUBADUURI

ASTROLOGI

PYÖVELIN VAIMO:

Olkaa hyvä ja asettukaa mukavasti, herra Lunetycki!

ASTROLOGI:

Olkaa hyvä, arvoisa rouva, tässä on tomaatteja! Haluaisin vielä kerran pyytää anteeksi tunkeilua. En voinut vastustaa herra Piórkowskin suostuttelua, jonka kanssa minulla on ollut kunnia olla tuttu jo vuosia. Hän on monilahjakas mies, arvoisa rouva! Mikä hän ei olisikaan ollut! Trubaduuri, kirjailija, näytelmäkirjailija... Sellainen ihminen ei vietä elämänsä tornissa tähtiä tuijottaen.

TRUBADUURI:

Herra Lunetycki liioittelee, kuten tavallista. Mitä se tarkoittaa, olla taiteilija? Taiteilija miellyttää makuja... Säästä keuhut, rakas mestari Lunetycki, tomaattikeittoon.

PYÖVELIN VAIMO:

Hyvät herrat, pidättäkää keuhut maistamisen ajaksi. Tunnen herra Piórkowskin, tietenkin. Ensin kuulin hieman mieheni kertomuksista, sitten hän vieraili luonamme silloin tällöin. Ensimmäisellä vierailullaan – inkvisiittori Oikeudenmukaisen kanssa. Hän on mieheni esimies, he työskentelevät kidutuskammiossa ”Mene pyövelin luo”.

ASTROLOGI:

Minulla ei valitettavasti ole ollut ilo vierailla kyseisessä kidutuskammiossa. Itse asiassa en ole käynyt kovin usein Grodissa, sillä Kasztelissa sitä pidetään huonona tapana. Ei ole hyvän maun mukaista valittaa entisestä työnantajasta. Mutta tämän te tietysti tiedätte jo ilman minua: Kasztelin velvollisuus on säilyttää Grodin itsemääräämisoikeus. Kaupunkioikeuksien myöntämisasiakirjassa vahvistettujen säännösten mukaisesti kastelani ei saa puuttua esimerkiksi kaupunginvaltuuston vaaleihin tai pormestarin vaaleihin. Tästä syystä hän toivoo, että Kasztelin asukkaat, mukaan lukien astrologit, eivät kävisi siellä ilman tarvetta. Toinen asia on juhlapäivinä, markkinoilla, teloituksissa tai muissa joukkotapahtumissa.

TRUBADUURI:

Lunetycki-mestari oli yksinkertaisesti eristetty maailmasta! Uskokaa, rouva Dobromiłowa, että hän aikoi alun perin hankkia illallisemme ainekset, nimittäin riistalihaa ja Zanorin viiniä! Selitin hänelle, että tällaisia herkkupaloja voi ostaa vain kahdesta majatalosta, jotka on tarkoitettu aatellisille ja hyväsyntyisille vieraille, ja nekin sijaitsevat itse linnassa, eivätkä linnan esikaupungissa. Kasztel elää omaa elämäänsä. Kasztelin asukas on valmis maksamaan esimerkiksi kymmenen talarin arvoisista tavaroista kymmenen dukaattia eikä hänellä ole aavistustakaan, kuinka paljon hän on maksanut liikaa.

ASTROLOGI:

En aio kiistellä. Tietenkin on olemassa tietty varovaisuus, jopa, sanoisin, taipumus noudattaa näyttävästi rajoja molemmin puolin. On kuitenkin suurta liioittelua sanoa, että Kasztel olisi eristetty muusta maailmasta. Läheisillä kukkuloilla on tulimerkkijärjestelmä, kyyhkypostipalvelu on otettu käyttöön, ja pääteiden varrella sijaitsevissa majataloissa pidetään vuorotellen hevosia. Lisäksi me, astrologit, emme ainoastaan tarkkaile tähtiä ja laadi horoskooppeja, vaan meillä on myös velvollisuus ilmoittaa ilmiöistä, jotka ennustavat lähestyviä onnettomuuksia, kuten komeetoista tai jopa pimennyksistä.

TRUBADUURI:

Lisäksi vartijat, torvensoittajat, jotka antavat hälytyksen odottamattoman hyökkäyksen sattuessa, sekä evakuointireitit kaupungin viranomaisille odotetun hyökkäyksen varalta. Tästä riippumatta on myös kellojärjestelmä, joka soi tulipalojen sattuessa. Ja tietenkin Tiukasti Julkinen Virasto Oikeudenmukaisuuden, Rehellisyyden ja Kaikenlaisen Onnellisuuden Asioista.

PYÖVELIN VAIMO:

Hyvät herrat, olette alkaneet puhua arkaluonteisista ja kiistanalaisista aiheista. Nämä ovat asioita, joista edes Oikeudenmukaisuuden inkvisiittori ei uskalla puhua, vaikka hänellä saattaakin olla jonkin verran tietoa aiheesta.

ASTROLOGI:

Tuo on hyvin varovaisesti sanottu, rouva Dobromiłowa. Tunnen herra Oikeudenmukainen-inkvisiittorin, hän vierailee säännöllisesti myös Kasztelissa. Minulle on selvää, että hänellä on tietoa mainitusta virastosta. Se käy selvästi ilmi jo siitäkin, etten ole koskaan kuullut hänen mainitsevan sen nimeä missään keskustelussa.

TRUBADUURI:

Luultavasti ihmettelette, mutta minulla oli tilaisuus viettää jonkin aikaa, sanotaanko, ”Mene pyövelin luo!” -kidutuskammion asukkaana. Siellä on kaksi, niin sanotusti, henkilöä, jotka oleskeluni aikana eivät kertaakaan maininneet kyseisen viraston nimeä, ja niissä harvoissa tapauksissa, kun joku muu mainitsi sen nimen, he säilyttivät kivenkovan rauhallisuuden. Minun mielestäni tämä on peruste epäillä, että heidät on ainakin koulutettu kyseisen viraston toimesta. Se

ei voi olla sattumaa.

PYÖVELIN VAIMO:

Kaksi henkilöä?

TRUBADUURI:

Kaksi, arvoisa rouva Dobromiłowa!

PYÖVELIN VAIMO:

Ette kai epäile miestäni, kiduttajamestari Dobromiilaa? Sehän olisi kauheaa. En tiedä, kestäisinkö edes ajatusta, että mieheni...

TRUBADUURI:

Mutta, rouva Dobromiłowa! Rauhoittukaa, istukaa, avaan ehkä ikkunan, jotta saatte hengittää raitista ilmaa. Ilmaisin itseni hieman kömpelösti saadakseni aikaan suuremman dramaattisen vaikutuksen. Yksi näistä henkilöistä on todellakin inkvisiittori Oikeudenmukainen. Mutta toinen ei suinkaan ole rouvan aviomies. Olen varma, että mestari Dobromił ei olisi kykenevä...

PYÖVELIN VAIMO:

Herra Piórkowski!

TRUBADUURI:

Tarkoitin Pafnucy-rottaa! Hän ei ole kidutuskamarin työntekijä, mutta hänellä on siellä eräänlainen, sanoisin, epävirallinen asema. Hän asuu sellissä, ja vaikka se onkin paras selli kellarikerroksessa, Pafnucy ei koskaan käy Oikeudenmukaisen työhuoneessa.

PYÖVELIN VAIMO:

Säikäytitte minut, herra Piórkowski. Pafnucy-rotta? Mieheni ei ole edes maininnut siitä...

TRUBADUURI:

No näettehän! Ehkä hän ei maininnut sitä, koska eihän ole mitenkään ihmeellistä, että jossain sellissä asuu rotta. Tai ehkä hän ei maininnut sitä, koska hän arvasi jotain, mitä hänen ei olisi pitänyt arvata. Ajatelkaa mitä haluatte, mutta nyt minua alkaa kylmätä ajatuksesta, että vietin paljon aikaa Pafnucyn kanssa samassa sellissä. Me jopa tulimme toimeen. Pelottaa ajatella, mitä hän olisi voinut tehdä minulle. Ja mitä hän tietää minusta.

ASTROLOGI:

Rouva Dobromiłowa! Pyydän syvästi anteeksi, minun ei olisi pitänyt mainita Kastelia, kyyhkyspostia ja niin edelleen. Minun takiani herra Piórkowski käytti tarpeettomasti nimeä, jota yleensä vältetään. Onko nyt parempi?

PYÖVELIN VAIMO:

Kyllä, kyllä, se oli vain hetkellinen hengästyskohtaus. Voin jo paremmin. Herrat, lusikat käteen! Odotan hetken kuluttua ihastusta ja kehuja. Tomaattikeittoa! Herrat, ottakaa vapaasti!